

אישור לימודים

בתכנית

'לימוד פסיכותרפיה קרוב'

שנה"ל תשפ"א

זהו אישור כי

המטפל/ת

לימור וינטר קרמר

ת.ז. 057959637

לקחה חלק בלימודי המשך בפסיכותרפיה

במסגרת התכנית השנתית של

'לימוד פסיכותרפיה קרוב'

במתכונת אונליין

בהיקף של 42 שעות אקדמיות

מיקוד שנתי: תיאוריות יחסי אובייקט

ג.י.

גילי אגר, פסיכולוגית קלינית, מ.ר. 27-93599

סילבוס לימוד פסיכותרפיה קרוב

לימודי המשך מתקדמים בפסיכותרפיה פסיכואנליטית

מיקוד שנתי 2020-2021: יחסי אובייקט

42 שעות לימוד אקדמיות אונליין

(21 שיעורים בני 90 דק')

"מה זאת אהבה?" שאלו את מלאני קליין

פרופ' רחל בלס (3 שיעורים)

במפגשים נבחן את תפיסת האהבה על פי מלאני קליין. נראה כיצד האהבה עומדת ביסוד ובלב כל הגישה הטיפולית שלה. נעמוד על אופייה של תפיסה ייחודית זו, ועל ההשלכות שלה על העמדה של המטפל, לקשב שלו, ולפעילותו הטיפולית. כמו כן נתייחס לשאלה מדוע תפיסה זו של האהבה ומרכזיותה בתיאוריה של מלאני קליין, לא תמיד זכו להכרה מספקת.

המאבק בין דחף החיים לדחף המוות וגילומיו ביחסי העברה

ד"ר מירב רוט (4 שיעורים)

דחף החיים ודחף המוות, הנתפסים בחשיבה הקלאסית של פרויד וקליין כמולדים, הפכו לשחקנים ראשיים בזירת הנפש הקלייניאנית – מחוללי מאבק מתמשך בין כוחות ההרס ורגשות השנאה לכוחות החיבור ורגשות האהבה - ומכריעים בין בריאות לפתולוגיה. אחת הדרכים האפשריות להגדיר את מטרת הטיפול הקלייניאני – הינה המסע ממיזוג פתולוגי בין הדחפים לעבר אינטגרציה נפשית המובילה לדומיננטיות של דחף החיים, המאפשרת לאהבה למתן, להכיל ולפייס את הכוחות ההרסניים בנפש האדם. נתבונן באופנים בהם משפיעה הדיאלקטיקה הדחפית על החרדה, הפנטסיה הלא מודעת, ההגנות, התנועה בין העמדות והבניית יחסי האובייקט – ובאופן בו אלה משתקפים ביחסי העברה ומעובדים בשעה הקלינית. נבחן את גילומם במקרים קליניים מהספרות הקלייניאנית ומדוגמאות של המשתתפים.

Donald W. Winnicott: a psychoanalytic r/evolution

ג'אן אברם (3 שיעורים)

מטרת הקורס היא להציג את האופן המהפכני שבו ויניקוט הרחיב את הפרדידמה הפרוידיאנית הקלאסית. בשיעורים אלה נתחקה אחר השלבים השונים בעבודתו, בהם הביא ויניקוט להתפתחויות משמעותיות בתחום הפסיכואנליזה. מתוך תפיסתו ש"אין דבר כזה תינוק", פיתח ויניקוט את הקונספט של "מערך סביבה-יחיד", אשר הוביל להכרתו בתופעות המעבריות. לבסוף, בעבודתו המאוחרת, ניסח ויניקוט את הרעיון האחרון בו דחה את הרעיון הפרוידיאני והקלייניאני בדבר דחף המוות. לתפיסתו, בתחילת החיים אין התינוק מתמודד עם דחף המוות, אלא עם תשוקת דחף החיים במאבקו לשרוד. מתוך אופנות זו, בעיות השנאה, צרות העין והסדיזם, כולן נובעות מהאם/האחר ("m/Other"), המספקים את הסביבה הנפשית החיונית.

בהתבססה על כתיבתו המאוחרת של ויניקוט, ג'אן אברם מציעה את קיומו של אובייקט אינטרפסיכי שורד, ואת נגזרתו: אובייקט אינטרפסיכי שאינו שורד. כיצד מתהווים אובייקטים אלה? כיצד נוכל להתבונן בנושא החיוני של הישרדות נפשית כאשר אנו מטפלים במטופלים שאינם יכולים לחיות באופן יצירתי?

הורות כמרחב מעברי

ד"ר שיר בר אמת (שיעור 1)

על האפשרות ואף על החשיבות של התקיימות האם כסובייקט בנוכחות תינוקה.

ויניקוט הקליני: מחשבת הרגרסיה ו'פחד מהתמוטטות'

ד"ר עפרה אשל (3 שיעורים)

במפגשים ייוצגו יסודות החשיבה התיאורטית והקלינית לגבי הרגרסיה בטיפול אנליטי, אשר התפתחו בקבוצה הבריטית העצמאית, ונתמקד בוויניקוט ובאופן שפיתח את חשיבותה הרבה של הרגרסיה הטיפולית כקו מרכזי בטיפול במטופלים עם הפרעות אישיות סכיזואידיות, נרציסיסטיות, גבוליות, והפרעות פסיכוטיות, וגם במצבים טיפוליים קשים במטופלים נורוטיים.

גישתו שונה מאוד מהגישה הפסיכואנליטית המסורתית ומציעה הרחבה מרחיקת-לכת של טווח הטיפול הנפשי. לפי מחשבת הרגרסיה, בטיפול פסיכואנליטי במטופלים שהיה כישלון בהתאמה לצורכיהם המוקדמים, צריך שתתרחש בטיפול רגרסיה עד לפני המקום או עד למקום שהשתבש בהתפתחות

המטופל, ואז בתוך חוויה עכשווית-ממשית של קשר ראשוני בטיפול, לחוות מחדש ולתקן עם המטפל את מקום הכשל. כך הרגרסיה נותנת הזדמנות חדשה לתיקון היסטוריית-העבר המוקדמת של המטופל

ולהתפתחות נפשית חדשה. ננסה להבין את המשמעות הטיפולית של דברים אלה, ואת הרדיקליות הגדולה שיש בהם מבחינת החשיבה והמעשה הטיפולי. כתיבתו המאוחרת של ויניקוט עוד הוסיפה אפשרויות חדשות למחשבותיו אלה על הטיפול הנפשי במצבי שבר מוקדמים וחרדה-בלתי-ניתנת-לחשיבה ולחוויה.

נקרא את מאמרו החשוב של ויניקוט "פחד מהתמוטטות" והמשכו במאמר "הפסיכולוגיה של השיגעון", שפורסמו רק לאחר מותו, ונבחן מבחינת העבודה הטיפולית את משמעות האפשרויות האלו של נוכחות המטפל והתחברותו למטופל בתוך אימת התמוטטות מוקדמת.

משימוש באובייקט להכרה הדדית: בין ויניקוט לבנג'מין

ד"ר בעז שלגי (3 שיעורים)

הקורס ינסה להתחקות אחר עקרונות החשיבה הבסיסיים של ויניקוט לגבי האופן שבו הסובייקט מכונן את עצמו בתוך ומתוך מפגשו עם זולתו, החל מרעיונותיו המוקדמים בדבר אזור המעבר, החזקה, עצמי אמיתי וכוזב ורגרסיה אל "תחתית השוקת", ועד לרעיונות המוצגים במאמרו המאוחר: "השימוש באובייקט והתייחסות באמצעות הזדהויות". מאמר זה של ויניקוט ישמש כגשר אל עבר גישה האינטרסובייקטיבית של ג'סיקה בנג'מין, המעמידה במרכז חשיבתה את מושג ההכרה ההדדית, ההרס והאפשרות של המטופלת והמטפלת להיפגש באזורים כאובים ומודחים של הנפש, איתם לא יכולה כל אחת מהן להיפגש לבדה. הקורס ינסה לתאר מעין רצף חשיבתי בין ויניקוט לבנג'מין, בו זמנית להתרחשותו של שינוי רדיקלי במעבר זה.

מתוך כך, הקורס יבחן את עקרונות היסוד של גישות יחסי אובייקט, של גישות אינטרסובייקטיביות/התייחסותיות, תוך ניסיון לעמוד על הדומה והשונה ביניהן.

יחסי אובייקט מוקדמים וביטויים בדפוסי זוגיות

ד"ר רון נסים

במפגשים אלו נחבר בין המשגות ורעיונות מגישה יחסי אובייקט, הזרם העצמאי ותיאוריית ההתקשרות להבנה של תהליכים בקשר הזוגי של האדם הבוגר וטיפול זוגי. באופן ספציפי נתייחס ללא-מודע הזוגי, הזדהות השלכתית, היכולת להיות לבד, לבדיות בשניים, בסיס בטוח ודפוסי התקשרות. באמצעות דיון והדגמות קליניות, נראה כיצד רעיונות אלה השפיעו ונכנסו לפרקטיקה של הטיפול הזוגי.

מפגש סיום - 'בגד מאש':

חשיבה בין תחומית על יחסי אובייקט ופסיכואנליזה

בשנים האחרונות אנו עדים לכתיבה בגישה בין תחומית בפסיכואנליזה, ואף לתכניות לימודים מתקדמות ייעודיות המהוות מרחב לחקירת הממשק שבין הפסיכואנליזה לבין תחומים אחרים בהם ספרות, אמנות פלסטית, פילוסופיה ואמנויות הבמה.

מתוך הרצון להביא מהחשיבה הזו לתכנית, ערכנו מפגש שעסק בממשק בין שירי דליה רביקוביץ לתיאורית יחסי אובייקט, בהשתתפות ד"ר מירב רוט, הסופרת דורית רביניאן, והמוסיקאי אבי בללי.

